

## 32. İntravenöz İlaç ve Sıvı Uygulaması

### İşin Amacı

Hasta/yaralıya doğru ve uygun teknikle intravenöz tedavi sağlanmak.

### İşin Yapılma Zamanı

Hastaların acil müdahale ve tedavi gereksinimleri doğrultusunda yapılmaktadır.

### İş ile İlgili Tanımlar

İntravenöz İlaç ve Sıvı Uygulaması: Hasta/yaralıyı tedavi etmek amacıyla intravenöz yoldan gerekli sıvı ve ilaç uygulamalarına imkân veren girişimdir.

### İşin Yapılma Süreçleri

- ✓ Hastaya uygun pozisyon verilir.
- ✓ Eller yıkanır.
- ✓ Hastaya işlem hakkında bilgi verilir.
- ✓ Sıvı setinin paketi açılır.
- ✓ Solüsyon şişesine plastik askı takılır.
- ✓ Solüsyon şişesinin plastik disk kapağı çıkarılır.
- ✓ Sıvı setinin uç kısmı, şişenin lastik tıpasının tam ortasından hızlıca şişenin içine doğru itilir.
- ✓ Sıvı setinin akış ayarlayıcı makara ya da mandalı kapatılır.
- ✓ Solüsyon şişesini ters çevirerek sıvı askısına asılır.
- ✓ Sıvı setinin havalandırma kapağı açılır.
- ✓ Sıvı setinin damlalığı başparmak ve işaret parmağı arasında sıkıp gevşeterek yarısına kadar solüsyon ile doldurulur.
- ✓ Sıvı setinin sıvı ayarlayıcısını açıp içinden serum geçirerek havası çıkarılır ve daha sonra ayarlayıcısı kapatılır.
- ✓ Sıvı setinin uç kısmını hastaya takıncaya kadar sıvı askısına asılır.
- ✓ İntraketi tespit için kullanılacak malzemeler hazırlanır.
- ✓ Flasterlerden birinin üzerine tarih, saat ve uygulamayı yapan kişinin ismi yazılır.
- ✓ Eldivenler giyilir.
- ✓ Belirlenen bölgenin altına tedavi muşambası koyulur.
- ✓ Kullanılacak ven belirlenir.
- ✓ Uygun intraket seçilir.
- ✓ İntraket paketi açılır.
- ✓ Turnike arteriyel kan akımını engellemeyecek şekilde girişim yapılacak venin 10–15 cm yukarisından bağlanır.
- ✓ Aseptik maddeli tampon ile girişim yapılacak bölge yukarıdan aşağıya doğru silinir.
- ✓ İntraketin koruyucu kapağı açılır.
- ✓ Pasif el ile kolu destekleyip, başparmakla girişim yapılacak bölgenin altından cilt aşağı doğru çekilerek gerdirilir.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ İntraketin ucu yukarıya bakacak şekilde, vene girilecek bölgenin 1 cm altından, 15 derecelik açı ile vene girilir.</li> <li>✓ İntraketin ucunda kan görününceye dek ven boyunca ilerlenir.</li> <li>✓ Pasif elin başparmağı ile venin üst kısmından bastırarak aktif el ile intraketin içteki iğne kısmı 1 cm geriye çekilir.</li> <li>✓ İntraketin plastik olan dıştaki kısmı ven boyunca sonuna kadar itilir.</li> <li>✓ Turnike çözülür.</li> <li>✓ İntraket içindeki metal iğne tamamen çıkarılır.</li> <li>✓ Vene baskı yapan el oynatılmadan setin koruyucu kısmı çıkarılır.</li> <li>✓ İntraketin bağlantı ucuna serum setinin ucu yerleştirilir.</li> <li>✓ Sıvı setinin akış ayarlayıcı makara ya da mandalı açılarak solüsyon kısa bir süre hızlı gönderilir.</li> <li>✓ İntraket flaster ile tespit edilir.</li> <li>✓ Akış hızı ayarlanır.</li> <li>✓ Verilen solüsyonun alerjik reaksiyon yapıp yapmadığı kontrol edilir.</li> <li>✓ Kullanılan materyal kırmızı atık torbasına atılır.</li> <li>✓ Eldivenler çıkarılır.</li> <li>✓ Eller yıkanır.</li> <li>✓ İşlem kayıt defterine not edilir.</li> </ul> |
| <b>Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Hastaya işlem için uygun pozisyon verilmelidir.</li> <li>✓ Hazırlanan solüsyon veya ilaç güvenlik açısından mutlaka kontrol edilmelidir (Doğru ilaç, doz, zaman, yol, hasta, kayıt vb).</li> <li>✓ Damar yolundan ilaç ve sıvı uygulaması sırasında enfeksiyon gelişiminin önlenmesi için kullanılan materyalin kontamine olmamasına dikkat edilmelidir.</li> <li>✓ Damar yolundan ilaç ve sıvı uygulaması sırasında aseptik tekniğe dikkat edilmelidir.</li> <li>✓ Uygulamalar sırasında komplikasyonlar açısından hasta/yaralı gözlemlenmelidir.</li> <li>✓ Solüsyon içerisine eklenen ilaç miktarı ve tarihi ekleyen kişi solüsyon şişesinin üzerine yazılmalıdır.</li> <li>✓ Delici batıcı materyaller delici-batıcı tıbbi atık kutusuna, eldiven ve kullanılmış diğer atıkları kontamine atık kutusuna atılmalıdır.</li> <li>✓ Eller yıkanmalıdır.</li> <li>✓ Yapılanlar kayıt altında alınmalıdır.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Kullanılan Araç ve Gereçler</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Antiseptik solüsyon</li> <li>✓ Pamuk</li> <li>✓ Tedavi bezi</li> <li>✓ Non-steril eldiven</li> <li>✓ Serum ve serum seti</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Enjektör</li> <li>✓ Kullanılacak sıvı ve ilaç (ampul, flakon vd.)</li> <li>✓ Böbrek küvet</li> <li>✓ Tıbbi atık kutusu</li> </ul>                           |                                                                                                                    |
| <b>İşin Riskleri</b>                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                    |
| <b>Hastada Oluşabilecek Riskler</b>                                                                                                                                                                  | <b>Çalışanda Oluşabilecek Riskler</b>                                                                              |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ İnfiltrasyon</li> <li>✓ Tromboflebit</li> <li>✓ Kanama</li> <li>✓ Hematom</li> <li>✓ Tromboemboli</li> <li>✓ Hava embolisi</li> <li>✓ Enfeksiyon</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Delici ve batıcı yaralanma</li> <li>✓ Hastalık bulaş riski vb.</li> </ul> |